

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 269/2021-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti Mgr. Lukáš Opett, PhD., proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cpr 6/2016 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 148/2018 z 18. júla 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cpr 6/2016 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie **800 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu elektronickou formou 19. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cpr 6/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“) v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 148/2018 z 18. júla 2018 (ďalej len „nález“). Sťažovateľ súčasne navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 269/2021-15 z 29. júna 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie.

3. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že došlo k porušeniu jeho práv označených v bode 1 tohto nálezu nečinnosťou a neefektívnym postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že napadnuté konanie trvá od 30. júna 2016, keď okresný súd vylúčil jeho návrh na samostatné konanie a ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je skončené, a to aj napriek tomu, že napadnuté konanie už bolo predmetom ústavnoprávneho prieskumu a ústavný súd nálezom vyslovil porušenie sťažovateľom namietaných práv a okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných priet'ahov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ akcentuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa aj po doručení nálezu (9. august 2018, pozn.) naďalej vyznačuje nesústreďenosťou, ktorá nesmeruje k rozhodnutiu vo veci a odstráneniu jeho právnej neistoty. V tejto súvislosti uvádza chronológiu uskutočnených úkonov, podľa ktorej 1. júna 2019 bola jeho vec pridelená novému zákonnému sudcovi a sťažovateľ podal 28. júna 2019 predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v napadnutom konaní, ktorú predseda súdu 25. júla 2019 vyhodnotil ako nedôvodnú. Medzitým sťažovateľ prevzal (10. júla 2019, pozn.) predvolanie na pojednávanie, ktoré sa síce v nariadený termín (14. november 2019, pozn.) uskutočnilo, ale okresný súd následne pojednávanie odročil na 13. február 2020, pričom 10. februára 2020 bolo sťažovateľovi doručené doplňujúce vyjadrenie žalovaného a 13. februára 2020 mu okresný súd doručil upovedomenie o zrušení termínu nariadeného pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu. Ďalší termín pojednávania nebol ku dňu podania ústavnej sťažnosti nariadený a okresný súd nevykonal ani žiadny úkon smerujúci k prejednaniu a rozhodnutiu veci. Nečinnosť okresného súdu tak po doručení nálezu ústavného súdu trvá viac ako tridsaťdva mesiacov. V kontexte uvedeného sťažovateľ reaguje aj na opatrenia prijímané na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, ktoré mali za následok vznik objektívnej skutočnosti brániacej vykonávať súdne pojednávania počas určitého obdobia roku 2020. Predmetné ale podľa sťažovateľa nemôže ospravedlniť nečinnosť okresného súdu, ktorá v napadnutom konaní nastala, a to najmä v období od 18. júla 2018 (dátum vydania nálezu, pozn.) do 27. marca 2020 (dátum prijímania uvedených opatrení, pozn.). Na podklade predneseného sťažovateľ rezultoval, že od začiatku napadnutého konania uplynulo takmer 5 rokov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) bez toho, aby okresný súd o prejednávanej právnej veci meritórne rozhodol.

5. S odkazom na právny názor ústavného súdu uvedený v skôr prijatom náleze sťažovateľ zdôraznil, že predmetom napadnutého konania je antidiskriminačná žaloba, ktorú podal v súvislosti s jeho odvolaním z funkcie riaditeľa Ústavu na výkon väzby v Bratislave. Napadnuté konanie nie je

podľa sťažovateľa právne ani skutkovo zložité a k vzniku zbytočných prietáhov v namietanom konaní neprispel ani svojím správaním. Prednesené tvrdenie má verifikovať aj podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu (bod 4 tohto nálezu, pozn.), ako aj opakované vykonanie nahliadnutia do súdneho spisu vedeného okresným súdom v prejednávanej právnej veci.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd k ústavnej sťažnosti aj s poukazom na vyjadrenie zákonného sudcu uviedol, že podanú ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú, pretože v prejednávanej veci sa nevyskytli žiadne podstatné obdobia nečinnosti. Po tom, ako bol okresnému súdu doručený predchádzajúci nález ústavného súdu (9. august 2018, pozn.), zákonný sudca v napadnutom konaní 1. júla 2019 nariadil súdne pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 14. novembra 2019, a ďalšie pojednávanie odročil na 13. február 2020, ktoré sa ale z dôvodu dočasnej práceneschopnosti zákonného sudcu neuskutočnilo, pričom 10. februára 2020 súd doručil sťažovateľovi doplňujúce vyjadrenie žalovaného. Aj keď od posledného pojednávania uplynul značný čas, podľa okresného súdu prijaté opatrenia v súvislosti s predchádzaním šírenia ochorenia COVID-19, keď súd pracoval v obmedzenom režime, zákonnému sudcovi neumožnili, aby nový termín pojednávania nariadil skôr, pričom najbližší termín pojednávania je nariadený na 21. október 2021. Okresný súd zároveň poukázal na problém personálnej poddimenzovanosti, ako aj nadmernej zaťažnosti súdnych oddelení a ústavný súd zároveň požiadal, aby existenciu tejto skutočnosti pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti zohľadnil.

Replika sťažovateľa:

7. Sťažovateľ vo svojej replike reagoval na argument okresného súdu, podľa ktorého pojednaníu veci bránili opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19, a akcentoval, že od vydania predchádzajúceho nálezú ústavného súdu (18. júl 2018, pozn.) do prijatia protipandemických opatrení (od 27. marca 2020, pozn.) uplynulo viac ako 21 mesiacov (správne takmer 21 mesiacov, pozn.), počas ktorých nebolo v právnej veci sťažovateľa rozhodnuté. Sťažovateľ súčasne oponoval aj predstaveným tvrdeniam okresného súdu o personálnej poddimenzovanosti a s odkazom na judikatúru ústavného súdu zdôraznil, že nedostatočný počet zamestnancov súdu nie je akceptovateľným dôvodom zmarenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V závere svojho vyjadrenia osobitne pripomenul, že predmetnom napadnutého konania je antidiskriminačná žaloba, ktorú samotný procesný kódex [Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) pozn.] zaraďuje medzi spory s ochranou slabšej strany.

8. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania vrátane ich príloh a súdneho spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ako vyplýva aj zo sťažovateľom predneseného skutkového stavu, ústavný súd už v jednom prípade (I. ÚS 148/2018, pozn.) vyslovil v napadnutom konaní porušenie jeho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 20 Cpr 6/2016 konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Preto ústavný súd rovnako ako v obdobných prípadoch (m. m. II. ÚS 535/2017, I. ÚS 136/2021) posudzoval priebeh napadnutého konania v období po právoplatnosti svojho nálezu č. k. I. ÚS 148/2018 z 18. júla 2018, t. j. obdobie od 9. augusta 2018. Zároveň ústavný súd prihliadol aj na skutočnosť, že v dôsledku vyžiadania sa súdny spis do 27. mája 2020 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave (zo súdneho spisu nevyplýva presný dátum predloženia spisového materiálu krajskému súdu, avšak žiadosť krajského súdu o vyžiadanie bola okresnému súdu doručená 3. februára 2020, a to v súvislosti s konaním v inej právnej veci, v ktorej bol termín pojednávania nariadený na 25. február 2020, pozn.). Keďže okresný súd v tomto čase objektívne nemohol ovplyvniť priebeh ani plynulosť skúmaného konania, predmetné časové obdobie nemožno pričítať na vrub nečinnosti alebo neefektívneho postupu okresného súdu (m. m. II. ÚS 439/2011, II. ÚS 267/2012).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodnutie o antidiskriminačnej žalobe o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch, ktorou sa sťažovateľ domáha ochrany svojich namietaných práv v súvislosti s jeho odvolaním z funkcie riaditeľa Ústavu na výkon väzby v Bratislave. Je to teda vec, ktorej povaha si vyžaduje zvýšenú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň obrátila osoba so žiadosťou o rozhodnutie (m. m. I. ÚS 19/00, I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07, I. ÚS 320/2018). V nadväznosti na uvedené je súčasne potrebné zdôrazniť, že tzv. antidiskriminačné spory zaradil zákonodarca v rámci kódexu civilného práva do druhej hlavy tretej časti Civilného sporového poriadku s názvom „*Spory s ochranou slabšej strany*“, čím vyjadril určitú mieru procesnej ochrany vybraných subjektov práva v rámci konania pred všeobecnými súdmi, pričom zvýšenia miera „procesných“ osobitostí by sa mala vzhľadom na pracovnoprávny aspekt napadnutého konania prejavovať aj v samotnom postupe okresného súdu.

12. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola

čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 250/2020) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokovanej veci.

14. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd v súlade s už skôr vysloveným ústavnoprávnym posúdením napadnutého konania (sp. zn. I. ÚS 148/2018, pozn.) a s prihliadnutím na predmet konania (body 5, 7 a 11 tohto nálezu, pozn.) konštatuje, že namietané konanie nie je možné hodnotiť ako právne zložit'é, keďže je súčasťou štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a ani zo strany okresného súdu nie je žiadnym spôsobom indikovaná právna alebo faktická zložitost' danej veci. Ústavný súd preto rezultuje, že dĺžka namietaného konania nebola závislá od zložitosti veci ani v etape po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 148/2018.

15. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu predloženého súdneho spisu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania.

16. Ešte pred tým, ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu samotného postupu okresného súdu, dôrazne pripomína, že po rozhodnutí ústavného súdu, ktorým skonštatoval porušenie namietaných práv sťažovateľov a všeobecnému súdu adresoval príkaz konať bez zbytočných priet'ahov, je nevyhnutné postup všeobecného súdu posudzovať prísnejšie, pretože sa dôvodne očakáva veľmi rýchle konanie rozhodnutím ústavného súdu dotknutého súdu, ako aj jeho pohotové a pružné reakcie na vzniknuté procesné situácie v prejednávanej veci (m. m. IV. ÚS 605/2020). Zo súdneho spisu vyplýva, že po doručení predchádzajúceho nálezu (9. august 2018, pozn.) trvalo takmer 1 rok, kým 1. júla 2019 okresný súd nariadil termín súdneho pojednávania na 14. november 2019, pričom ďalší termín pojednávania odročil na 13. február 2020, ktorý bol následne zrušený pre práceneschopnosť zákonného sudcu. V ďalšom období okresný súd okrem doručenia doplnujúceho vyjadrenia žalovaného zo 6. februára 2020 neuskutočnil žiadny úkon, ktorý by smeroval k vydaniu meritórneho rozhodnutia a nový termín pojednáva (21. októbra 2021, pozn.) bol zákonným sudcom nariadený až 20. júla 2021.

17. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že aj keď osobitne vníma konanie zákonného sudcu, ktorý termín pojednávania (14. november 2019, pozn.) určil takmer bezprostredne po tom, ako mu prejednávaná vec bola dodatkom k rozvrhu práce z 31. mája 2019 pridelená (z vyjadrenia zákonného sudcu vyplýva, že v napadnutom konaní sa stal zákonným sudcom 4. júna 2019, pozn.), avšak postup okresného súdu zostal aj po príkaze ústavného súdu konať bez zbytočných priet'ahov naďalej neefektívny. V rámci poskytnutia náležitej ústavnoprávnej ochrany namietaným právam

sťažovateľa preto nie je možné akceptovať, aby okresný súd takmer rok od doručenia nálezu neuskutočnil žiadny úkon.

18. K argumentácii okresného súdu v súvislosti s nekonaním pojednávania kvôli existencii objektívnej skutočnosti (pandémia ochorenia COVID-19) dáva ústavný súd do pozornosti, že samozrejme prihliada na túto objektívnu skutočnosť (uvedené ústavný súd zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 42/2020 či I. ÚS 109/2021, pozn.) a rovnako tak vníma aj prijaté právne opatrenia vrátane zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávania, hlavných pojednávania a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, ako aj celkovú spoločenskú situáciu v tomto období, ktoré mali nepochybne vplyv aj na priebeh napadnutého konania a pre okresný súd znamenali vytvorenie objektívnej prekážky, aby v sťažovateľovej veci mohol vykonať pojednávanie a vo veci meritórne rozhodnúť. Avšak v okolnostiach danej veci musí ústavný súd zdôrazniť, že okresný súd do uvedenia týchto opatrení do praxe (ktoré sa týkajú určených období v roku 2020 a v roku 2021, pozn.) mal dostatočný časový priestor (od augusta 2018, pozn.) na to, aby vykonal pojednávania a meritórne rozhodol, pričom z obsahu súdneho spisu nie je vizibilný žiadny úkon, ktorý by nasvedčoval zámeru okresného súdu nariadiť termín pojednávania bezprostredne po skončení obdobia prísnych protipandemických opatrení. Za neefektívny je preto nutné považovať aj postup okresného súdu, ktorý v období po zrušení pojednávania nariadeného na 13. február 2020 neuskutočnil žiadny úkon a ďalšie pojednávanie bolo nariadené až pokynom zákonného sudcu z 20. júla 2021.

19. V kontexte uvedeného ústavný súd pripomína, že zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty strán sporu (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

20. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že k celkovej dĺžke napadnutého konania prispela najmä enormná zaťaženosť jednotlivých oddelení súdu, ako aj jeho personálna poddimenzovanosť, ústavný súd dáva do pozornosti, že aj keď predmetné tvrdenia okresného súdu vychádzajú z objektívneho stavu, na strane druhej opakovane pripomína, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020). Preto aj keď prednesené tvrdenia okresného súdu nebolo možné úplne akceptovať (vzhľadom na poskytnutie ochrany namietaných práv sťažovateľa, pozn.), *ipso facto* ústavný súd pripomína, že prednostne by malo byť v záujme Slovenskej republiky a zodpovedných orgánov verejnej moci, aby nepriaznivý stav výkonu súdnej moci reflektovali a svoju činnosť koncentrovali na prijatie opatrení, ktoré by vo svojom výsledku implikovali stav náležitého poskytnutia ochrany namietaným právam, pretože v prípade nedostatku zákonných

sudcov a iných zamestnancov súdu nie je možné reálne očakávať, že všeobecný súd (aj pri maximálne sústredenom úsilí, pozn.) zabezpečí taký priebeh konaní, v ktorých nebude dochádzať k zbytočným priet'ahom. Navyše, v právnom štáte nie je želateľný stav, aby nedostatočné personálne obsadenie orgánu súdnej moci viedlo k ďalšiemu porušeniu práv fyzických a právnických osôb, okrem už tých, ktorých ochrany sa v konaní pred všeobecným súdom domáhajú.

21. S prihliadnutím aj na už prednesené skutočnosti a bez potreby podrobnejších analýz ústavný súd dospel k záveru, že v prípade s'ťažovateľa nepochybne došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Prikázanie okresnému súdu konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

22. Napriek zisteniu ústavného súdu, že v posudzovanom období (bod 9 tohto nálezu, pozn.) došlo postupom okresného súdu k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v namietanom konaní konal bez zbytočných priet'ahov, pretože táto povinnosť už bola okresnému súdu uložená v predchádzajúcom náleze (bod 9 tohto nálezu, pozn.) a uvedený príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných priet'ahov naďalej trvá.

23. Okrem vyslovenia porušenia svojich práv s'ťažovateľ v s'ťažnostnom návrhu žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a svoj návrh odôvodňuje neprimeranou dobou trvania namietaného konania (body 4 a 5 tohto nálezu, pozn.).

24. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. Vzhľadom na konštatovaný neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy skutočnosť, že okresný súd nerešpektoval príkaz ústavného súdu vyslovený v skoršom náleze, ústavný súd považoval priznanie sumy 800 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 460,90 eur s DPH (bod 3 výroku tohto nálezu).

27. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu, keďže s'ťažovateľ a ani jeho právny zástupca si požadovanú náhradu trov konania nevyčísľili. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi náhradu za dva právne úkony, t. j. podanie ústavnej s'ťažnosti a vyjadrenie s'ťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2021 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení

neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 181,17 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,87 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 192,04 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2021, t. j. za dva úkony sumu 384,08 eur.

28. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“), t. j. o sumu 76,82 eur (§ 18 ods. 3 vyhlášky), pretože aj keď právny zástupca sťažovateľa sám nepreukázal skutočnosť, že je platiteľom tejto nepriamej dane, ústavný súd vlastnou činnosťou a vo verejnosti dostupnom zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH, vedenom finančnou správou Slovenskej republiky, zistil, že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH. K vyhľadávacej činnosti ústavný súd pristúpil z dôvodu, že osvedčenie o registrácii pre DPH bolo súčasťou spisového materiálu ústavného súdu vedeného v predchádzajúcom konaní pod sp. zn. I. ÚS 148/2018.

29. Pokiaľ ide o priznanie odmeny za úkon právnej služby v podobe prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky pozn.), ústavný súd v tejto súvislosti ústavný upriamuje pozornosť na § 73 zákona o ústavnom súde, ktoré svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) vytvára koncept založený na východisku, podľa ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takého konania a len v odôvodnených (i) prípadoch ústavný súd môže (ii) podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesov (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie). Ústavný súd teda disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, III. ÚS 268/2021). Na podklade uvedeného a s prihliadnutím na skutočnosť, že prevzatie právneho zastúpenia smeruje k iniciovaniu konania pred ústavným súdom, v rámci ktorého sa sťažovateľ domáha ochrany rovnakých práv proti totožnému porušovateľovi a v identickom napadnutom konaní (bod 9 tohto nálezu, pozn.), pričom za poskytnutý úkon právnej služby datovaný ešte 15. marca 2018 bola sťažovateľovi priznaná náhrada už v predchádzajúcom náleze (bod 9 tohto nálezu, pozn.), ústavný súd odmenu za tento úkon právnej služby nepriznal.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenému v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 20. októbra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu